

התפתחויות אחרונות בכלכלה הפלסטינית עדכן מספר 1, ספטמבר 2009

כללי:

על פי נתוני קרן המטבע העולמית, הצמיחה בגדה עשויה לעמוד השנה על שבעה אחוזים.

על פי נתוני משרד הכלכלה הפלסטיני, ברבעון הראשון של שנת 2009 חלה עליה של 58 אחוזים ברישום חברות חדשות, בהשוואה לרבעון הרביעי של שנת 2008. זו גם עליה של 84 אחוזים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

מספר האישורים לבניה על בגדה ב-33.5 אחוזים במחצית הראשונה של 2009, לאחר ירידה רצופה של 20 אחוזים במהלך שנת 2008.

תעסוקה:

שיעור האבטלה בגדה המערבית ממשיך לרדת בהתמדה וכעת הוא עומד על 15.9 אחוזים, בהשוואה ל-19.5 אחוזים ברבעון הראשון של השנה. על פי הערכת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ברשות הפלסטינית הסיבה לכך הינה תעסוקה עונתית בחקלאות.

סולר:

חברת הסולר "וטניה", המנסה זה זמן להיכנס לשוק הפלסטיני חרף התנגדות נמרצת של חברת "ג'ואל" השולטת בו, עודנה נאבקת ועתידה איננו ברור. "וטניה" חתמה על חוזה עם הרש"פ בשנת 2007 ועד כה השקיעה כ-270 מיליון דולר בהקמת תשתיות. הבעיה המרכזית העומדת בפניה הינה הקצאת תדרים, כאשר חברת "ג'ואל" שקיבלה כבר לפני שנים תחום תדרים מוגדר מישראל היתה אמורה לתת חלק ממש לחברה סלולרית שניה שתקום. מטבע הדברים, "ג'ואל" סירבה לעשות זאת ועל כן עבר הכדור למגרש הישראלי.

"וטניה" זקוקה לתדרים בתחום 4.8 מגה-הרץ, אך ממ' ישראל אישרה להקצות לה רק תדרים בתחום 3.8 מגה-הרץ. העניין הוא שאם "וטניה" תקבל זאת, היא תוכל להיות תחרותית פחות מחברות הסולר הישראליות הפועלות גם הן בשטחים וגם תפגע בחברת "ג'ואל" שכבר פועלת בתחום התדרים הזה. בנוסף לכך, הירידה בתחום התדרים תאלץ את שתי החברות להתאים את הציוד המצוי ברשותן, בעלות של כ-160 מיליון דולר. הממשלה הפלסטינית סבורה כי עלות החלפת הציוד נמוכה בהרבה, ועומדת על כ-40 מיליון דולר בלבד, אך חברת "ג'ואל" אינה מסוגלת לעמוד גם בכך.

כך או כך, מחריפה המתיחות בין "וטניה" לבין הרשות הפלסטינית עצמה, לאור החלטת מועצת המנהלים של החברה לדרוש מהרש"פ וממשרד התקשורת הפלסטיני לספק עד ה-15 בספטמבר את התדרים המינימליים הדרושים לתחילת פעילותה באמצע חודש אוקטובר. אם הרש"פ לא תעמוד בדד-ליין (והיא אכן לא עמדה בו), תובעת "וטניה" מהרש"פ כי תחזיר לה 140 מיליון דולר, שהיו התשלום הראשון על קבלת רשיון פעילות, ותפצה אותה על אובדן השקעות נוספות. בינתיים אין מידע על הגשת תביעה רשמית מצד "וטניה" נגד הרשות הפלסטינית.

לסיכום, סוגיה זו זוכה לתשומת לב רבה לא רק מצד ישראל והרשות הפלסטינית, אלא גם מצד שליח הקוורטט למזרח התיכון, טוני בלייר, המנסה להפעיל את השפעתו על מנת להביא לפתרון הבעיה.

צעדים ישראליים להקלה על הכלכלה הפלסטינית:

לקראת עיד אלפטר, החל צה"ל בימים האחרונים להסיר 100 חסימות עפר בכל רחבי הגדה המערבית. מהלך זה בא בעקבות החלטת הממשלה לצמצם את מספר המחסומים המאויישים בגדה מ-146 ל-14 בלבד.

בפגישתו עם שר הכלכלה הפלסטיני בירושלים, התחייב השר לפיתוח איזורי סילבן שלום להגדיל את מספר אנשי העסקים הפלסטיניים המקבלים אישורי כניסה קבועים לישראל. כיום זכאים לאישור זה 14,000 איש.

הזדמנויות עסקיות:

בשר: בגדה מורגש בימים אלה מחסור חריף בבשר טרי, לאור הבצורת אשתקד שאילצה את החקלאים למכור את הפרות והכבשים שהיו ברשותם. על פי הערכות משרד החקלאות הפלסטיני, השוק הפלסטיני צורך כ-400,000 כבשים ופרות מדי שנה, אך כיום יש רק כ-140,000 ראשי בקר המיועדים לשחיטה.